

Харченко О. В.

Київський університет імені Бориса Грінченка

ЛІТЕРАТУРНА ЖУРНАЛІСТИКА. ДІАЛОГИ ТА КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ В АНГЛІЙСЬКОМУ КОНТЕНТІ

Стаття зосереджує свою увагу на проблематиці англомовної літературної журналістики як напрямі нон-фікшн, що міксує літературні стилі та літературно-художні техніки з передачею точної інформації у написанні публіцистики, статті-думки, хроніки, тревел-блогу, статті-списку, біографій, нарисів та інших статей. Стаття фокусується на комунікативних тактиках, стилістичних і літературних прийомах, які вживають англомовні автори у літературі й у журналістиці та публіцистиці. Серед різноманіття літературних прийомів, що використовуються в американській і британській літературній журналістиці, треба підкреслити важливість діалогу, чіткої хронологічної побудови, певних статусних деталей і викладання тексту від третьої особи.

У статті діалог визначається у класичному варіанті як спілкування й обмін інформацією чи розмовою у письмовій чи усній формі між двома або більшою кількістю людей, а також літературна чи театральна форма, яка представляє такий обмін.

Діалоги розглядаються з урахуванням комунікативних стратегій і тактик їх застосування.

Моніторинг англомовних ЗМІ й емпіричний пошук активних варіантів, що переходять з американської та британської літератури у літературну журналістику, належать до головних методів дослідження й аналізу.

Внаслідок наукових розвідок було виявлено різновиди діалогів, котрі призводять до більш глибокого висвітлення сюжету та вживання котрих приводить до урізноманітнення та покращення англомовного контенту, що створюють українських студенти, журналісти та публіцисти.

У статті характеризуються та наводяться приклади таких типів діалогів, як: відверта брехня; брехня самозванця; діалог із пробною кулею; постійне вболівання; сварка та переключення; недбалий діалог під час небезпеки; хліб, яйця, молоко, вереск; таємнича розмова; культурний контраст; потяг думки, збитий із рельсів; з'їзд у тарабарицину; глибоке самокопання; залпові образи; зворотній вогонь на образи; діалог із суперечливістю аргументів. Робиться акцент на тому, що кількість сучасних типів діалогів значно більша, і ця проблематика є актуальною.

Стратегії конфронтації, кооперації, розваги та маніпуляції визначені як головні комунікативні стратегії для більшості визначених діалогів.

Проведений контент-аналіз 54 публіцистичних статей CNN і BBC виявляє той факт, що більшість статей містять діалоги у формі інтерв'ю.

Ключові слова: діалог, літературна журналістика, літературні прийоми, публіцистична стаття, комунікативна тактика, комунікативна стратегія, стилістичні фігури тощо.

Постановка проблеми. Г. Горнмоен і С. Стенсен стверджують, що інтерв'ю увійшло в американську журналістику у 1830-х рр. Базуючись на діалоговій комунікації, воно увійшло в табloidну та жовту пресу у часи Дооб'єктивної ери. З 1914 до 1960-ті рр., у період Об'єктивної ери, інтерв'ю трансформувалося у метод багатьох журналістських культур [14].

Літературна журналістика, започаткована у період Нової журналістської ери, а це було на початку 1960-х, як запевняють Т. Волфе й Е. В. Джонсон, була побудована на чотирьох головних літературних прийомах, таких як: діалог, посценова побудова, статусні деталі та розпо-

віді від третьої особи [36]. Відтоді різні типи літературних діалогів почали поступово проникати в журналістику, включаючи редакторські статті, статті-думки, статті-списки, літературні репортажі, блоги подорожуючих, відгуки на книги, нариси, біографії, та інші змішані форми.

Цифрова ера журналістики із широким вторгненням соціальних мереж почала активно стерати межі між розмовною мовою, літературою та журналістикою, ламаючи шлюзи та пропускаючи нові варіанти діалогів.

Прийнявши класичну структуру класифікації діалогів на прямі (дві персони залучені) та непрямі (три або чотири персони тощо), модульовані

(з деталями, ретроспекціями та спостереженнями) й інтерпольовані варіанти (вставки, інтепретації, та пояснення) [29], у цій статті звернемо увагу на типи діалогів із різними комунікативними цілями та застосування комунікативних практик, які були ідентифіковані у сучасній літературі та публіцистиці США та Великої Британії.

Водночас ми визначаємо діалог традиційно як літературний чи журналістський прийом, коли дві або більше особи беруть участь у бесідах один з одним. Це розмовний дискурс на ту саму тему.

Розглядаючи діалог у комунікативних і стилістичних рамках, ми зазначаємо, що Д. Леві визначає комунікативну стратегію таким чином: «Будь-яка стратегія є когнітивним процесом, у якому відправник співвідносить свою комунікативну мету з певним мовним виразом» [18, с. 191].

На нашу думку, комунікативну стратегію літературного дискурсу, так само, як і журналістського дискурсу можна визначити як процес формування та використання чітко окресленої комунікативної мети, яка ставиться заради певного ефективного впливу й отримання зворотного зв'язку з аудиторією.

Під комунікативною тактикою ми визнаємо набір мовних засобів (зазвичай стилістичних прийомів), що ведуть до певного ефекту та шляхів реалізації чітко окресленої стратегії.

Наш науковий огляд американської літератури та мультимедійного контенту дозволив нам ідентифікувати такі типи діалогів.

1. Діалог **«Тасмнича розмова»**. Це такий діалог, коли адресант застосовує туманні, зловісні та загадкові фрази, щоб заплутати співрозмовника. У «Володарі пернів», в епічному романі-фентезі, написаному Дж. Р. Р. Толкіном, Фродо каже Гілдору: *“Go no to the Elves for counsel, for they will say both no and yes”* [31]. Гілдор відповідає, що ельфи загадкові, тому що вони вважають, що давати чіткі поради людям небезпечно, і для людей краще розбиратися в усіх речах самостійно. Очевидно, що ельфи застосовують фігуру *double entendre*, яка відображається у застосуванні комунікативної тактики двозначності. Це робиться, коли один зі співрозмовників намагається затуманити точну відповідь або правду та використовує стратегію маніпуляції.

У «Матриці. Перезавантаження», у науково-фантастичному фільмі, знятому братами Вачовські, один із другорядних персонажів, яка називається Оракулом, завжди дає туманні пророцтва, тому що вона має лише обмежений доступ до картини майбутнього. Коли Нео питає її про відповідний вибір, вона відповідає: *“You ‘ve already*

mane the choice. You are here to understand why you have made it” [35]. У цьому діалозі тактика двозначності застосовується, щоб заплутати розум Нео і направити його думки в інше русло.

2. Діалог **«Культурний контраст»**. Це такий тип діалогу, коли одна культура демонструється як чудовий зразок прогресу та розквіту, роблячи скрите іннуендо, що інші культури не такі й високі.

Під час дебатів із бельгійським високопосадовцем Євросоюзу Е. Меннес Н. Атанасопулос, політик із Греції, зазначив: «Коли ми, греки, будували Парфенони, ви, варвари, ще їли жолуді» [21]. У цьому зауваженні Н. Атанасопулос натякнув, що грецька культура є найбільш давньою та шановною в Європі. У цьому разі в межах стратегії протистояння залучені тактики образи, емоційного впливу та конфронтації.

Практично в усіх романах-фентезі про Гаррі Поттера спостерігається культурна опозиція між британськими чарівниками та звичайними маглами. Підкреслюється, що чарівники є більш розумними та просунутими:

Harry Potter: *“Don’t let muggles get you down.”*

Ron: *“There is no way they’d let me be a Death Eater!” said Ron indignantly.*

Harry: *“My whole family are blood traitors! That is as bad as Muggle-borns to Death Eaters! And they would love to have me”*, сказав Гаррі саркастично [24].

У цьому діалозі ми спостерігаємо застосування тактики емоційного впливу, переконання в рамках стратегії кооперації з чарівниками та конфронтації з маглами.

3. Діалог **«Звернення до сімейної мудрості»**. Це такий тип діалогу, комунікативною ціллю якого є переконання адресата або аудиторії з використанням мудрої або гумористичної цитати чи виразу, які говорили батьки чи діди адресанта.

В усіх суспільствах поважають батьків, дідухів і бабусь. Не дивно, що в літературі, так само як і в публіцистиці, багато людей у своїх діалогах згадують те, що їм казали їхні мами, тата та інші близькі та далекі родичі.

У романі «Форрест Гамп», написаному В. Грумом, один із головних персонажів говорить: *«Моя мама завжди говорила, що життя – як коробка цукерок. Ніколи не знаєш, що отримаєш»* [11]. У складних ситуаціях він повертається до порад матері та намагається дотримуватися їх, вирішуючи свої проблеми.

У сучасних ЗМІ цей тип діалогу також застосовується. Так, у своїх інтерв'ю Президент США Джо Байден часто згадує свого батька та його слова: «Ніколи не жалійся. Ніколи не пояснюй»

[5]. «Мій батько завжди казав: «Чемпіоне, мірою чоловіка є не те, як часто його збивають із ніг, а те, як швидко він піднімається» [5]. Завдяки тактиці інтеграції та переконання, емоційного заклику та інформування Дж. Байден формує стратегію кооперації та потужний відгук своїх прихильників.

4. Діалог «**Пробна повітряна куля**». Це такий різновид діалогу, коли один із промовців виражає якусь ідею, що може бути оригінальною, незвичною або радикальною, щоб протестувати думку другого промовця. Комунікативна мета високопосадовця чи політика – перевірити реакцію аудиторії або суспільної думки.

Роздратований гострими питаннями преси, Д. Тримп зазначив: «Огидна преса пише, що хоче» [1]. Він це зробив для того, щоб перевірити реакцію ЗМІ та мультимедійного товариства на його приховану ідею підняти рівень державного контролю над незалежними журналістами та редактурами, котрі поведуться занадто вільно. У цьому випадку Д. Трамп вживає тактики афронту та контролю в рамках стратегії маніпуляції.

Для Дж. Байдена також було характерним запускати пробні повітряні кулі у 2016 та 2017 рр. Коли його питали про намір бути кандидатом у президенти у 2020 р., він ухильно відповідав: «Я не закриваю ці двері, я вже довго знаходжуся поряд», – сказав він на телевізійному шоу «Today» у 2017 р. [17]. У своїй відповіді Дж. Байден використовує тактики контролю та двозначності в межах стратегій маніпуляції та кооперації.

5. Діалог «**Відверта брехня**». Це такий різновид діалогу, коли один із промовців вдається до відвертої брехні.

У «Гладіаторі», науково-фантастичному романі, написаному у 1926 р. П. Уайлі, головний герой Уго Даннер не розповів своїм військовим керівникам про походження його надприродної сили, коли вони спитали його. Він просто відповів: «Я з Колорадо» [37]. Використовуючи тактику брехні в рамках стратегії маніпуляції, він обдурив своїх босів заради того, щоб уникнути будь-яких проблем.

У романі-фентезі «Гаррі Поттер і філософський камінь», написаному Дж. К. Ролінг, Гаррі зацікавився тими образами, які побачив Дамблдор у «Дзеркалі стертих». Професор стверджував, що він побачив «пару товстих, вовняних шкарпеток» [26], однак там була його мертва сестра, котра ожила. Дамблдор повідомив лише частину правди, намагаючись ухилитися від складних питань Гаррі. Вдаючись до стратегії маніпулювання, він застосовує тактики замовчування та брехні.

6. Діалог «**Брехня самозванця**». Це такий тип діалогу, коли один із промовців застосовує брехню акторського плану або перевтілення, намагаючись обдурити адресата або аудиторію.

У фільмі-бойовику «Поліцейський із Беверлі Гіллз» (1984), режисера М. Брест головний герой Аксель розігрує дурня, переконуючи адміністратора престижного готелю, що він журналіст: «Ви думаєте, що я не розумію, що тут відбувається, міс? Я не якийсь «гарячий постріл» із міста, я маленький репортер із журналу «*Rolling Stone*», котрий знаходиться у місті, щоб взяти ексклюзивне інтерв'ю у Майкла Джексона, яке підхоплять усі важливі журнали країни. Я збирався назвати статтю «Майкл Джексон сидить на вершині світу», але зараз я думаю, що можу її назвати «Майкл Джексон може сидіти на вершині світу так само довго, як він не може сидіти у Беверлі Палм Готель! Тому що туди не пропускають ніггерів!» [3]. Аксель отримав те, що він хотів – готельну кімнату високого класу. Його «брехня самозванця» сформована антитезою (*some hotshot – a small reporter*), гіперболізованим перебільшенням (*interview... be picked up by every major magazine in the country*), бафосом (*niggers*) і градацією, що загалом обертається успіхом. Аксель застосовує комунікативні тактики емоційного впливу, брехні та співчуття, викликаючи симпатію до себе. Ці тактики використовуються у руслі стратегії маніпуляції.

7. Діалог «**Постійне підбадьорення**». Це такий тип діалогу, коли адресант розмовляє так, нібито він або вона постійно підбадьорюють адресата або аудиторію. Переважно це відбувається у стилі чірлідінгу (*cheerleading*). Це може свідчити про застосування стратегії розваги або маніпуляції. Такі стратегії можуть бути доречними або ні.

В американському комедійному шоу «Чия це лінія?» був такий епізод: «Грек Проупс: Дідусь мертвий! Дай мені Д! Дай мені Е! – Давай! Де твій ентузіазм! Райан Стайлз: Вазектомія! Вазектомія! Кліп кліп кліп! Уейн Брейді: Гарзд! Хтось іде до електричного крісла! Збираємось підсмажити! Збираємось підсмажити! Хтось іде до електричного крісла! Збираємось! – Давай! Кажеш що? Давай! Давай!» [22]. У цьому фрагменті дискурсу діалог «постійне підбадьорення» має вигляд суміші чорного гумору, рими, анафори та сарказму. Діалог не є доречним. Тактика комізму виявилася провальною.

В анімаційному телесеріалі «Дивакуваті родичі» (1998–2001), створеному Б. Гартман, є такий діалог між Віккі, чірлідером і Тіммі,

спортсменом: «Віккі: Я багато брешу. Я обманюю в школі. Я боюся корів, люблю бути жорстокою! Я колупаю у носі, коли ніхто не дивиться! І витираю це на підручнику історії! Тіммі: Я люблю корів і підбадьорювати – не сморкався останні два роки!» [13].

Застосовуючи техніку чірлідінгу і тактики комізму й афрону, Віккі намагається отримати ілюзорну перевагу над Тіммі, однак, використовуючи ті самі комунікативні тактики, Тіммі переграє Віккі тією самою комунікативною зброєю.

8. Діалог «**Лайка та переключення**». Це такий тип діалогу, коли адресант починає сварити адресанта за погану поведінку чи грубі думки, а після цього несподівано переключається на похвалу та компліменти, сповнені ентузіазму. Застосовуючи такі різновиди діалогів, комунікант залучає тактики афрону й інтеграції.

В «Осаді Макіндоу», книзі-фентезі, написаній Дж. Фланаган, лицар захопив групу скандійських піратів. Спостерігаючи за поведінкою піратів із брудними та засмальцованими бородами, великими пивними животами та грубою лексикою, спочатку сер Горас виразив своє негативне ставлення, а пізніше додав: «Вони прекрасні» [8]. Залучення антитези веде до розуміння того, що сер Горас потребує цих піратів для боротьби за свої інтереси. Це свідчить про комбіноване використання тактик афрону, емоційного впливу і похвали, в рамках стратегій кооперації та маніпуляції.

У «Тихоокеанському рубежі», американському військовому науково-фантастичному бойовику Д. Д. Торо, маршал Пентекост спочатку лаяв бойові маневри пілота Беккета, називаючи їх безрозсудними та небезпечними, однак наприкінці своєї промови він робить комплімент: «За всі мої роки бойових дій я ніколи [посмішка з'являється на його обличчі] не бачив нічого подібного. Молодець» [6]. Застосовуючи розгорнуту антитезу як основу для діалогу «лайка та переключення», Пентекост змішує тактики афрону, комізму та інтеграції, стверджуючи, що, хоча він проти методів бойових дій пілота Беккета, вони належать до однієї команди.

9. Діалог «**Випадкова небезпека**». Це такий різновид діалогу, коли за умов реальної небезпеки один із персонажів починає жартувати або давати саркастичні коментарі, щоб заспокоїти інших.

В американському фільмі про супергероя «Капітан Америка: Зимовий солдат» режисера Е. Руссо Чорна вдова намагалася переконати Капітана Америку, щоб той почав зустрічатися з нею. Вона продовжувала жартувати та надавати

саркастичні коментарі навіть під час бойових дій: «Наташа: [Після того як скинула чоловіка з даху] Як щодо тієї секретарки на першому поверсі? Капітан Америка: Це та, що має незграбний такий пірсінг? Наташа: Так. Капітан Америка: Так. Капітан Америка: Так... Я не готовий до цього» [28]. У цьому фрагменті діалог «випадкова небезпека» застосовується в межах стратегій кооперації та розваги, що ґрунтуються на тактиках інтеграції, інформації та глузування.

У «Книзі джунглів», написаній Р. Кіплінгом, одного дня селяни були налаштовані проти Мауглі та прийшли, щоб його вбити. Акела, старий вовк, вдається до діалогу про випадкову небезпеку, залучаючи жарт і водночас спробу заспокоїти Мауглі: «Старий мушкет вежі Тауер вистрілив із шумом, і молодий буйвол заревів від болю. «Ще чаклунства!» – закричали жителі села. «Він може завертати кулі. Бульдео, це був твій буйвол». «А це що?» – розгублено сказав Мауглі, коли каміння полетіло більш густо. «Вони не схожі на зграю, ці твої брати?» – сказав Акела, спокійно сідаючи. «У моїй голові, якщо кулі щось значать, то вони проженуть тебе» [16]. У цьому фрагменті дискурсу діалог «випадкової небезпеки» вживається в межах стратегій кооперації та розваги, використовуючи тактики інтеграції, інформації та глузування.

10. Діалог «**Хліб, яйця, молоко, вереск**». Це такий тип діалогу, коли адресант, ввічливо розмовляючи про звичайні речі, несподівано переходить на грубу лексику або виявляє свої шокуючі негативні інтенції. Переважно застосовується стилістична фігура парাপросдокіан.

У «Молитві війни», оповіданні, написаному Марком Твенном, молитва починається у традиційно релігійному стилі, однак незабаром вона закликає «допомогти нам розірвати солдатів [ворога] на криваві клаптики» [33]. Таким чином, початок і кінець молитви стандартні, а середня частина є саркастично перевернутою. У цьому разі ми спостерігаємо комбінації комунікативних стратегій кооперації, розваги та конфронтації, що застосовуються через тактики афрону, емоційного впливу та комізму.

У романі жахів «Відчай» С. Кінга, поліцейський, душу якого забрала темна істота під назвою Так, під час спілкування та зачитування прав Міранди у момент затримання одруженої пари він сказав: «Я збираюсь тебе вбити» [15]. Через декілька хвилин він вбиває чоловіка. Через діалог «хліб, яйця, молоко, вереск» він залучає фігуру парাপросдокіан, вдається до тактик інформування, афрону та залякування, реалізуючи усі в повному обсязі.

11. Діалог «**Потяг думки, що з'їхав із рейок**». Це такий різновид діалогу, коли один із промовців настільки відходить від своєї думки, що повністю забуває про початкову тему.

В оповіданні Марка Твена «Знаменита стрибаюча жаба з округу Калаварес» старий чоловік розповідає історію з багатьма перестрибуваннями у сторону, що забуває початок своєї історії: «Добре, Смайлі тримав цю тварюку у маленькій скринці в решітку і відносив її у центр міста для того, щоб зробити ставку. Одного разу якийсь чужинець у таборі, він натрапив на нього із скринькою, каже: «Що це може бути, що ти тримаєш у скриньці?» А Смайлі каже, байдужий такий: «Це може бути папуга, або це може бути канарейка, але це не просто жаба». «Добре, у цьому році, Смайлі мав он ту однооку корову, що не має хвоста, тільки маленький обрубок схожий на банан» [34]. Використовуючи тактику двозначності та інформування, промовець заплутався у своїх думках, виявляючи тактику інтеграції з малим IQ і комізму.

У романі-фентезі «Гаррі Поттер і таємна кімната», написаному Дж. К. Ролінг, магічна журналістка Л. Ловергуд закінчує будь-яке спілкування обговоренням і порівнянням із Лох-Несським монстром або Сніжною людиною [25]. Її діалоги у стилі «потяг думки, що з'їхав із рейок» свідчать про дотримання тактики нав'язливої ідеї та емоційного впливу, що протікає в межах стратегій кооперації та маніпуляції.

12. Діалог «**З'їзд у тарабарщину**». Це такий тип діалогу, коли один із промовців поступова з'їжджає у тарабарщину.

В оповіданні Г. П. Ловеркрафт «Пацюки у стінах» є такі приклади древньої тарабарщини: «*DIV...OPS...MAGNA. MAT,*» and «*P.GETAE...PROP... TEMP... DONA,*» and «*L. PRAEC...VS...PONTIFI... ATYS*» [19].

В епізоді 11 «Голем» телесеріалу «Сонна лощина» є такий діалог:

«Лейтенант Евві Міллз: Зрубати ялинку? Ічабад Крейн: Загалом безглузда ідея. Святкувати Йоль [зимове сонцестояння] з титульною демонстрацією деревини. Лейтенант Евві Міллз: Вау. Бах, пустомеля ти теж, Ебенезер. Ічабад Крейн: Це була тарабарщина. Лейтенант Евві Міллз: Скрудж. Персонаж Діккенса. Буркотун» [30]. Цей діалог належить до категорії «з'їзд у тарабарщину». Обидва промовця вдаються до тактик афронту, комізму та двозначності, що відбувається в межах стратегій маніпуляцій, глузування та розваги.

Діти, котрі навчаються розмовляти, та літні люди, що мають хвороби віку, можуть застосовувати безглузду лексику, притаманну такого типу діалогам: «Коти, собаки та немовлята! Зараз вівторок! Бажання стрибають, а дерева – це захід! Їжа сидить, а природа летить!» [38]. У цьому випадку промовці дотримуються тактик інформування й емоційного впливу, однак вони змішуються з тактиками дитячої логіки та логіки людей із хворою психікою. У стилістичному плані це проявляється як абсурд і комічна логіка.

13. Діалог «**Глибоке самокопання**». Це такий тип діалогу, коли адресант починає інформувати або пояснювати щось дедалі більше та більше, намагаючись виправдати себе, однак часто отримується протилежний результат.

У шпигунській кінокомедії «Будь кмітливим» режисера П. Сігела зустрічаємо фрагмент дискурсу, що містить діалог «глибокого самокопання»: «М. Сمارт: Я думаю, це буде справедливо попередити тебе, що ця будівля оточена добре тренованою командою зі 130 «Чорних снайперів» з оптичними прицілами. Зігфрід: Я тобі не вірю. М. Сمارт: Ти повірив би у два десятки командос «Делта Форс»? Зігфрід: Ні. М. Смарт: Як щодо Чака Норріса із пневматичним пістолетом?» [9].

Вдаючись до стратегії маніпуляції та тактик брехні й комізму, Макс забрехався, переконуючи свого супротивника здаватися, тому що той нібито оточений. Для більшої правдоподібності він вживає прецедентне ім'я Чака Норріса й антиклаймакс (130 снайперів поступово змінюються на 24 командос, а потім на одного Чака Норріса).

У коміксі «Лицарі обіднього столу», написаному Дж. Р. Блекбурн, є такий діалог: «Чад: Аууу, давай Петті! Коли я казав, що дівчата-геймери кульгаві, я не мав тебе на увазі! Ти така, як хтось із хлопців! Петті: Як це хтось із хлопців? Твій персонаж несподівано чує шелест із-під куща. Бери ініціативу. Танк: Обережно, Чад. Ти копаєш собі яму дедалі глибше» [2]. У цьому діалозі Чад застосовує тактики виправдання та інтеграції, але отримує протилежний результат. Його подруга Петті почувається ображеною, через що пізніше переходить на тактику афронту.

У «Равірні», збірці науково-фантастичних оповідань К. Мак-Куллоу, один із персонажів часто потрапляє у халепи, вдаючись до такого різновиду діалогів. Його партнер Мельхіор висміює його через це: «Судячи з минулого досвіду і того, що я трохи чув, я думаю, ти дотримуєшся такої моделі, де ти починаєш із чималої купи неприємностей, а потім через серію чудово обраних слів

робиш ситуацію нескінченно гіршою» [20]. Комунікативна тактика висміювання, в рамках стратегії конфронтації, базується на діалозі «глибокого самокопання» із чітко окресленою антитезою.

14. Діалог **«Залпові образи»**. Це такий тип діалогу, коли один із комунікаторів або обидва вдаються до інвективної комунікації у грубому неформальному реєстрі. У кінокомедії «Брехун, Брехун» Б. Грейзера є такий фрагмент діалогу: «Дана: Ваша честь! Я заперечую! Флетчер: Ви б... Дана: Дана: Виродок! Флетчер: Фурія!» [10]. Цей комунікативний обмін базується на діалозі «залпові образи», що приводить до комічного ефекту. Поєднуються груба та ввічлива лексика, що виявляє стилістичну фігуру бафос і тактику афронту в межах стратегії конфронтації.

В американській спортивній кінокомедії Сандлот режисера Д. М. Еванс є такий діалог: «Філіпс: Ми граємо на справжній діамант, Портер... Портер: Будь уважним, придурок. Філіпс: Замовкни, ідіот! Портер: Дебіл!!! Філіпс: Поїдач струпів!!!» [4]. У цьому випадку діалог «залпові образи» супроводжується стилістичними фігурами клаймакс і бафос, актуалізуючи тактику афронту, коли обидва промовця намагаються отримати перевагу.

В американській політиці, незважаючи на наступ політкоректності, традиція політичної образи має довгу традицію. Джон Адамс, другий президент США, назвав Томаса Джефферсона, третього президента США «підлим хлопцем із низьким рівнем життя, сином індіанської жінки-полукровка, заплідненої батьком-мулатом із Вірджинії» [27].

Під час дебатів Дональд Трамп, сорок п'ятий президент США, назвав Гіларі Клінтон «кровою» (scooked) у значенні «нечесною». У свою чергу, Берні Сандерс назвав Дональда Трампа «патологічним брехуном» [27]. У цих випадках можна визначити комунікативні тактики глузування, образи й емоційного впливу в межах комунікативної стратегії конфронтації.

15. Діалог **«Зворотний вогонь на образи»**. Це такий тип діалогу, коли адресант застосовує інвективну лексику, а адресат у відповідь вдається до ввічливої лексики.

У комедійному-фентезійному фільмі «Фокус-покус» режисера К. Ортега є такий діалог: «Біллі: Іди до біса! Вінні: Я вже там був, дякую. Я вважаю його досить милим» [12]. Перший промовець застосовує стилістичну фігуру бафос і тактику афронту, тоді як другий вдається до тактики комізму та інтеграції, залучаючи іронію.

У «Казино Рояль», американському шпигунському комедійному фільмі Ч. Фельдмана,

зустрічаємо такий фрагмент дискурсу: «Лаві: ти божевільний! Ти насправді божевільний! Аллен: Вони називали Ейнштейна божевільним!» [7]. У цьому випадку діалог «зворотній вогонь на образи» посилюється стилістичними фігурами клаймакс та оксиморон (Ейнштейн, геніальний вчений, і «божевільний»). Відповідаючи на образи Лаві, Аллен віддає перевагу тактиці комізму.

16. Діалог **«Суперечності аргументів»**. У цьому типі діалогу комунікатори суперечать один одному. Комунікативна ціль такого діалогу – нейтралізувати аргументи іншого промовця, не виключаючи емоційний вплив.

У книзі «Як музика працює: наука та психологія красивих звуків, від Бетховена до Бітз і далі» Дж Пауелл надає такий діалог між двома відомими співаками, Антоном Шварцом і Луїджі Стрептококі: «Ей, Луїджі, ти співаєш кожен ноту гладко». – «Ні, Антон, це ти співаєш кожен ноту різко». – «Я знаю, тому що у мене дійсно ідеальна подача». – «Ні, ти не правий. Гладко, гладко». – «Різко, різко, різко» [23]. У цьому фрагменті дискурсу два співаки вдаються до тактики емоційного впливу, переконання й афронту в рамках стратегії конфронтації.

В американських ЗМІ діалоги такого типу – це розповсюджений феномен. Перші дебати між Джо Байденом і Дональдом Трампом були практично побудовані на цьому: «Джо Байден: Ви найгірший президент США. Дональд Трамп: Я зробив більше за 47 місяців ніж ви за 47 років. Дональд Трамп: Він назвав військових – тупими виродками. Джо Байден: Я ніколи їх так не називав...» [32]. Майже усі аргументи Джо Байдена були гостро розкритиковані Дональдом Трампом, і навпаки. У цьому діалозі стратегія конфронтації використовується обома президентами США, які вдаються до тактики афронту, застосовуючи грубу лексику, гіперболи та перебільшення. Крім того, Джо Байден застосовує тактику виправдання, намагаючись з'ясувати правду.

Після моніторингу та ідентифікації 16 типів діалогів із неформальним американськими назвами ми зробимо класифікацію головних комунікативних стратегій і тактик, у рамках яких застосовувалися ці діалоги.

Комунікативна стратегія маніпуляції може досягатися із залученням декількох тактик. Це можуть бути тактики двозначності, переконання, помилкової логіки, брехні, замовчування, інформування і тактики комізму.

Використання діалогів у публіцистичних статтях (feature articles) BBC і CNN [39; 40]

	CNN	BBC
Загальна кількість публіцистичних статей	26	28
Коефіцієнт: Діалоги застосовані / Немає діалогів	19/7	23/5
Використання діалогів у відсотках	73%	82%
Діалоги зі стратегією кооперації (відсоток від усіх діалогів)	9 (47%)	9 (35%)
Діалоги зі стратегією кооперації та конфронтації (відсоток від усіх діалогів)	7 (36%)	9 (35%)
Діалоги зі стратегією кооперації та гумористичної розваги (відсоток від усіх діалогів)	3 (17%)	5 (30%)

Комунікативна стратегія конфронтації може реалізуватися переважно через тактики афронту, висміювання (глузування), переконання, комізму, інформування, помилкової логіки. Тактика глузування в англійській літературі та публіцистиці зазвичай використовується у вигляді саркастичних, сатиричних висловів і діалогів, чорного гумору.

Комунікативна стратегія кооперації актуалізується через тактику інтеграції, емоційного впливу, комізму, контролю ситуації, переконання, соціальної підтримки з дотриманням моральних стандартів, похвали, інформування.

Комунікативна стратегія розваги досягається через тактики емоційного впливу та комізму у чотирьох варіантах, таких як гумор, іронія, сатира, сарказм.

Крім того, це дослідження торкнулося використання діалогів у сучасних ЗМІ Великої Британії та США. Ми вирішили провести контент-аналіз вибірки публіцистичних статей (feature articles and feature stories), оприлюднених CNN і BBC протягом одного дня. Ми обрали 19 січня 2021 р.

Згідно із проведеним дослідженням на основі 26 публіцистичних статей CNN і 28 публіцистичних статей BBC, що належать до таких рубрик, як бізнес, подорож, політика, розваги та спорт, 73% статей CNN і 82% статей BBC містять діалоги (певні особи дають інтерв'ю та відповідають на запитання журналістів).

Комунікативна стратегія кооперації залучена у 47% статей CNN та 35% статей BBC.

Комунікативна стратегія кооперації та конфронтації використовується у 36% статей CNN і 35% статей BBC.

Комунікативна стратегія гумористичної розваги та кооперації застосовується у 17% статей CNN і 30% статей BBC відповідно.

Висновки і пропозиції. Внаслідок наукових розвідок, що базувалися на емпіричному аналізі, моніторингу ЗМІ США та Великої Британії, контент-аналізі, комунікативному і частково стилістичному аналізі, було виявлено 16 типів діалогів із різними комунікативними цілями. До них належать: таємнича розмова; культурний контраст; звернення до сімейної мудрості; відверта брехня; лайка і переключення; брехня самозванця; проба повітряна куля; постійне вболівання; випадкова небезпека; хліб, яйця, молоко, вереск; потяг думки, збитий із рейок; з'їзд у тарабарщину; глибоке самокопання; залпові образи; зворотний вогонь на образи; суперечності аргументів. Усі вищезазначені діалоги використовуються в рамках комунікативних стратегій маніпуляції та кооперації, конфронтації та розваги, поступово проникаючи з літератури у публіцистику і нон-фікшн.

Контент аналіз публіцистичних статей BBC і CNN показав, що більшість публіцистичних матеріалів, оприлюднених за один день, містять діалоги (73% статей CNN і 82% статей BBC), вони застосовуються переважно в межах комунікативних стратегій кооперації, конфронтації та розваги.

Дослідження проникнення літературних і стилістичних прийомів із літератури у публіцистику та мультимедіа загалом є перспективним напрямом наукових розвідок, це допоможе українським студентам-журналістам, молодим публіцистам, журналістам і блогерам краще усвідомити явища сучасної англійської журналістики та створювати англійський контент на більш професійному і креативному рівнях.

Список літератури:

1. Ben-Ghiat R. CNN. Trump's 'trial balloons' test our commitment to freedom. (November 8, 2020). URL at: <https://edition.cnn.com/2017/11/08/opinions/trump-authoritarian-trial-balloons-ben-ghiat/index.html> (Retrieved 09.11.2020).
2. Blackburn J. R. Knights of the Dinner Table. Comic book. 1990. URL: www.kenzerco.com (Retrieved 03.01.2021).
3. Brest M. Beverly Hills Cop. Action-comedy film. Paramount Pictures. 1984. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=RzQDtZeJvLI> (Retrieved 10.11.2020).
4. Burg M. The Sandlot. Sports comedy film. 1993. URL: http://www.imdb.com/title/tt0108037/trivia?tab=qt&ref_=tt_trv_qu (Retrieved 03.01.2021)

5. Colbert S., Biden J., Vice President Joe Biden Interview, Part 1. The Late show with Stephen Colbert. 2020. URL: https://www.youtube.com/watch?v=opVaEC_WxWs&t=2s(Retrieved 21.09.2020).
6. Del Toro G. Pacific Rim. American military sci-fi film. Warner Brothers Pictures. 2013. URL: <https://www.warnerbros.com/movies/pacific-rim> (Retrieved 03.01.2021)
7. Feldman C. Casino Royale Spy comedy film. 1967. URL: http://www.imdb.com/title/tt0061452/trivia?tab=qt&ref_=tt_trv_qu (Retrieved 03.01.2021)
8. Flanagan J. The Siege of Macindaw. Fantasy. Adventure. Australia, Random House, 2007. 371 p.
9. Gartner A. Get Smart. Spy comedy film. Warner Bros. 2008. URL: <http://www.imdb.com/title/tt0425061/> (Retrieved 03.01.2021).
10. Grazer B. Liar Liar. Comedy film. 1997. URL: http://www.imdb.com/title/tt0119528/trivia?tab=qt&ref_=tt_trv_qu (Retrieved 03.01.2021)
11. Groom W. Forest Gump. Novel. USA: Doubleday. 1986. 228p.
12. Haft S. Hocus Pocus. Fantasy horror comedy film. 1993. URL: http://www.imdb.com/title/tt0107120/trivia?tab=qt&ref_=tt_trv_qu (Retrieved 03.01.2021)
13. Hartman H. Fairy Oddparents. American animated TV series. Nickelodeon. 1998–2001. URL: <https://www.nick.com/pl/> (Retried 03.01.2021).
14. Hornmoen H., Steensen S. Dialogue as a Journalistic Ideal. Journalism studies. (April 16, 2014). URL: <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.80> (accessed 21.04.2020).
15. King S. Desperation. Horror novel. USA, Viking, 1996. 704 p.
16. Kipling R. The Jungle Book. Collection of stories. UK, Macmillan, 1894. 480 p.
17. Kurz H., Fox news. Biden 2020 trial balloon: Why some liberals say his past haunt him (November 17, 2017). URL: <https://www.foxnews.com/politics/bidens-2020-trial-balloon-why-some-liberals-say-his-past-would-haunt-him> (Retrieved 09.11.2020).
18. Levy D. M. Communicative goals and strategies: between Discourse and Syntax. Article. N.Y. Academic Press, 1979. Vol. 12. P. 183–210.
19. Lovecraft H. P. The Rats in the Walls. Short story. 1994. URL: <https://www.hplovecraft.com/writings/texts/fiction/rw.aspx> (Retrieved 03.01.2021).
20. McCullough K. Ravirn. Codespell. Sci-fi story. 2008. URL: <https://kellymccullough.com/the-webmage-story/codespell/> (Retrieved 03.01.2021).
21. Nicholas N. Do modern Greeks feel continuity with their ancient civilization like Indians or Chinese? Opinion article. URL: <https://www.quora.com/Do-modern-day-Greeks-feel-continuity-with-their-ancient-civilization-like-Indians-or-Chinese> (Retrieved 03.01.2021).
22. Peterson D. Whose Line Is It Anyway? Episode ‘Scenes from a Hat.’ American comedy TV show. ABC. 1998–2007. URL: https://www.youtube.com/watch?v=po55FFy08as&lc=UghohxXm_HoF9XgCoAEC (Retrieved: 03.01.2021)
23. Powel J. How Music Works: The Science and Psychology of Beautiful Sounds, from Beethoven to the Beatles and Beyond. Non-fiction. USA: Little, Brown and Company, 2011, 272 p.
24. Rowling J. K. Harry Potter and the Prisoner of Azkaban. Fantasy novel. UK: Bloomsbury, 317 p.
25. Rowling J. K. Harry Potter and the Chamber of Secrets. Fantasy Novel. UK: Bloomsbury. 2013. 384 pp.
26. Rowling J. K. Harry Potter and the Philosopher’s Stone. fantasy novel. UK: Bloomsbury. 1997 223 p.
27. Rubino R. Political Insults In American Politics Are As Old As the Republic. Opinion article. URL: https://www.huffpost.com/entry/political-insults-in-american-politics-are-as-old-as_b_59dc22c9e4b0a1bb90b8308e (Retrieved 03.01.2021).
28. Russo A., Russo J. Captain America: The Winter Soldier. Superhero film. Marvel Studios. 2014. URL: <https://hhdmovies.org/captain-america-the-winter-soldier-2014-Watch-online-on-123movies/> (Retrieved 03.01.2021).
29. Thai P. The definition of a dialogue, its types and ways of writing. May 17, 2017. URL: <https://www.javascriptbank.com/definition-of-a-dialogue--its-types--ways-of-writing.html> (accessed 21.04.2020).
30. Tobin J. Miller. The Golem. Sleepy Hollow. Action, Crime, TV series. Fox. 2013. URL: <https://www.imdb.com/title/tt3335202/> (Retrieved 03.01.2021)
31. Tolkien J. R. R. The Lord of Rings. Fantasy novel. UK, Allen & Unwin, 1954. 1216 p.
32. Trump D., Biden J., First Presidential Debate between Donald Trump and Joe Biden. 30.09.2020. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=wW1Y5jFNcQ>(Retrieved 30.09.2020).
33. Twain M. The War Prayer. Short story, 1905. URL: <http://www.people.vcu.edu/~toggel/prayer.pdf> (Retrieved 03.01.2021)
34. Twain M. The Celebrated Jumping Frog of Calaveras County. Short story. 1867. URL: <https://twain.lib.virginia.edu/projects/price/frog.htm> (Retrieved 03.01.2020).
35. Washowskis T. The Matrix Reloaded. Science fiction action film. 2003. URL: <https://www.digit.in/digit-binge/movies/the-matrix-reloaded-6455.html> (03.01.2003).

36. Wolfe, T., & Johnson, E. W. (Eds.). *The New Journalism*. London, UK: Picador, 1975, 394 p.
37. Wylie P. *Gladiator*. Alfred A. Knopf. 1930. 332 p.
38. Yourdictionary.com. *Gibberish*. 2021. URL: <https://examples.yourdictionary.com/examples-of-gibberish.html> (Retrieved 03.01.2021).
39. CNN Featured Sections News. URL: <https://edition.cnn.com> (Retrieved 19.01.2021)
40. BBC News. Features & Analysis. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-55716338> (Retrieved 19.01.2021)

Kharchenko O. V. LITERARY JOURNALISM. DIALOGUES AND COMMUNICATIVE STRATEGIES IN ENGLISH CONTENT

The article spotlights tackles the phenomena of the English-speaking literary journalism, as a direction of non-fiction, mixing literary styles and narrative techniques, rendering the exact information in features, opinion articles, chronicles, travel blogs, listicles, biographies, essays, and so on. The article singles out the communication strategies and tactics, stylistic and literary devices, employed in literature, and in journalism and nonfiction by English-speaking writers. Among the medley of literary tricks used in American and British literary journalism, it is important to stress a dialogue, a strict chronological structure, status details, and the discourse creation from the third-person perspective.

In the article, the dialogue is defined in the classical meaning as communication and exchange of information or conversation in written or oral form between two or several speakers, as well as a literary or theatrical form that represents such exchange.

The content analyses of American and British mass media, communicative analysis, stylistic analysis, as well as the monitoring and empirical identification of active options of dialogues, moving gradually from American and British literature into the literary journalism, relate to the main methods of survey and further analysis.

As a result of the scholarly survey, a number of dialogues, shaping the plot of stories and features were pinpointed, the application of which leads to the diversification and amelioration of the quality of English multimedia content made by Ukrainian students, writers and journalists. Among them there were determined: Contradiction of Arguments; Cryptic Conversation; Deteriorating into Gibberish; Cultural Contrast; Appeal to family wisdom; Trial balloon dialogue; Blatant Lies; Con artist lies dialogue; Constant cheering; Berate and switch; Casual danger; Bread, Eggs, Milk, Squeak; Derailed Train of Thought; Digging Yourself Deeper; Volleying Insults; Insult backfire.

The strategies of confrontation, cooperation, entertainment and manipulation are determined as the main communication strategies for the majority of determined dialogues.

The content analysis of 54 CNN and BBC feature articles is conducted revealing that the majority of articles contain dialogues in the form of interview.

Key words: *dialogue, literary journalism, feature article, literary devices, communicative strategy, communicative tactics, stylistic figures.*